01/02/2022

Πως καθιερώθηκε ο Άγιος Τρύφωνας σαν Προστάτης (Πολιούχος) της Παλλήνης

/ Ορθόδοξες Προβολές

Άρθρο του αείμνηστου Γιάννη Οικονόμου, (υποστρατήγου ε.ά, Μέλους της Ένωσης Ελλήνων Συγγραφέων) που είχε πρωτοδημοσιευθεί στον “Ν” τον Φεβρουάριο του 2017, με αναφορά στους λόγους για τους οποίους, το 1918, οι τότε, λιγοστοί κάτοικοι του μικρού χωριού, Χαρβάτι (παλιά ονομασία της σημερινής Παλλήνης) επίλεξαν τον Άγιο Τρύφωνα ως Πολιούχο του χωριού τους.

Πολλοί συμπολίτες μας, νέοι και παλαιοί κάτοικοι της Παλλήνης, ενδιαφέρονται να μάθουν πότε και πως καθιερώθηκε ο Άγιος Τρύφωνας σαν πολιούχος (προστάτης) της Παλλήνης.

Ας δούμε λοιπόν πως και κάτω από ποιες συνθήκες οι κάτοικοι της πόλης μας πήραν την απόφαση να εορτάζουν την 1η Φεβρουαρίου τη μνήμη του Αγίου Τρύφωνος σαν προστάτη της Παλλήνης.

Γιατί σ’ αυτές τις περιπτώσεις υπάρχουν πάντα κάποια γεγονότα ή έστω θρησκευτικές δοξασίες που ωθούν τους πιστούς στην ανακήρυξη ενός Αγίου σαν προστάτη της πόλης ή του χωριού τους, εκφράζοντας μ’ αυτόν τον τρόπο την

ευγνωμοσύνη τους στον αντίστοιχο Άγιο..

Η επιδρομή των ακριδών

Έτσι λοιπόν και στην Παλλήνη, πριν από 85 χρόνια, συνέβη ένα δυσάρεστο για τους λιγοστούς κατοίκους του τότε μικρού χωριού, γεγονός.

Ήταν το 1918 όταν ο κάμπος με τα αμπέλια πλημμύρισε από σμήνη εκατομμυρίων ακριδών που άρχισαν να κατατρώνε τα φύλλα και τους καρπούς των σταφυλιών.

Το φάσμα της χρεωκοπίας των φτωχών κατοίκων της Παλλήνης πρόβαλε απειλητικό, αφού σχεδόν όλοι τους ήταν αμπελουργοί και όλοι τους είχαν προεισπράξει μέρος του εισοδήματος του, εκείνης της χρονιάς προπωλώντας την παραγωγή μούστου στους εμπόρους των Αθηνών.

Όλες οι προσπάθειες να εκδιωχθούν οι ακρίδες με διάφορα μέσα απέτυχαν κι η απογοήτευση των χωρικών ήταν μεγάλη. Τότε κάποιος πρότεινε να κάνουν μια λιτανεία κρατώντας την εικόνα του Αγίου Τρύφωνος που γνώριζαν ότι ήταν προστάτης άγιος των αμπελουργών.

Όμως τέτοια κατάλληλου μεγέθους εικόνα δεν υπήρχε στην Παλλήνη. Γι’ αυτό και έκαναν έρανο μεταξύ τους και συγκέντρωσαν το ποσό των 80 δρχ. με το οποίο προμηθεύθηκαν από την Αθήνα την εικόνα.

Η λιτανεία έγινε με συγκίνηση και θρησκευτική κατάνυξη και ω! του θαύματος, τα σμήνη των ακριδών εξαφανίσθηκαν και η παραγωγή των σταφυλιών σώθηκε.

Όπως ήταν φυσικό οι αμπελουργοί απέδωσαν το γεγονός σε θαύμα του Αγίου Τρύφωνα και αποφάσισαν ομόφωνα να πανηγυρίζουν τη μνήμη του Αγίου, (την 1η Φεβρουαρίου), καθιερώνοντας έτσι τον Άγιο Τρύφωνα σαν προστάτη Άγιο του χωριού τους.

Ως τότε το χωριό πανηγύριζε στις 15 Αυγούστου αφού ο ενοριακός ναός στο κέντρο του ήταν αφιερωμένος στην Κοίμηση της Θεοτόκου.

Έτσι λοιπόν καθιερώθηκε ο εορτασμός της μνήμης του Αγίου Τρύφωνος σαν πολιούχου και προστάτη της Παλλήνης και κάθε χρόνο οι χωρικοί γιόρταζαν με περιφορά της εικόνας αλλά και με τραγούδια και χορούς την ημέρα αυτή.

(Το ίδιο βέβαια γινόταν και στις 15 Αυγούστου πριν από το 1918, όπως το περιγράφει ο Αλεξ. Παπαδιαμάντης στο αφήγημα «Εκδρομή στο Χαρβάτι»).

Υπήρχε όμως μια έλλειψη στην πόλη, που όλοι την αναγνώριζαν. Δεν ήταν δυνατόν

να γιορτάζουν τον Άγιο Τρύφωνα χωρίς να υπάρχει ένας καθεδρικός ναός αφιερωμένος στην μνήμη του. Αυτό ήταν κάτι που δεν συνέβαινε σε καμιά πόλη της Ελλάδος.

Και ναι μεν η απόφαση της καθιέρωσης του πολιούχου Αγίου της Παλλήνης πάρθηκε ξαφνικά και κάτω από τη θρησκευτική φόρτιση της ευγνωμοσύνης προς τον Άγιο, έπρεπε όμως να του φτιάξουν και το σπίτι του, όσο πιο πολύ μεγάλο και ωραίο το μπορούσαν. Αυτό ήταν άλλωστε και μια παρακαταθήκη προς τους απογόνους των αμπελουργών που είχαν πάρει τη σχετική απόφαση.

Αύγουστος 1937, Χαρβάτι: Λίγα μόλις χρόνια πριν τον πόλεμο του 1940.

Κι εκείνοι πραγματοποίησαν την επιθυμία των προγόνων τους – αλλά και την ανάγκη που προέκυπτε απ’ το μεγάλωμα της πόλης – και έφτιαξαν στη δεκαετία του ’60 τον σημερινό περικαλλή καθεδρικό ναό του Αγίου Τρύφωνος, με εμπνευσμένο ηγέτη αυτής της δύσκολης και δαπανηρής προσπάθειας τον τότε εφημέριο, κ. Αντώνιο Δρακόπουλο.

Ο εορτασμός του Πολιούχου με κάθε επισημότητα από τους κατοίκους του μικρού χωριού.

Κι έτσι η Παλλήνη απέκτησε έναν από τους ωραιότερους και μεγαλύτερους ναούς της Ελλάδος κι όπως μας πληροφόρησε κάποτε ο αγαπητός και σεβαστός σε όλους μας ιεράρχης, ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής, κ.κ. Αγαθόνικος, ο ναός του Αγίου Τρύφωνος Παλλήνης είναι ο μεγαλύτερος ναός της Μητρόπολης.

Πως ήλθαν τα λείψανα του Αγίου Τρύφωνος στην Παλλήνη

Ο εορτασμός του Πολιούχου των αμπελουργών και γεωργών ήταν μια ξεχωριστή ημέρα όχι μόνο για το μικρό Χαρβάτι αλλά και για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής των Μεσογείων.

Σήμερα στο ναό του Αγίου Τρύφωνος φυλάσσονται τα ιερά λείψανα του Αγίου.

Πολλοί λίγοι όμως συμπολίτες μας γνωρίζουν πως ήλθαν αυτά τα λείψανα στην Παλλήνη.

Κι ακόμη το γεγονός ότι αυτά τα λείψανα ήλθαν εδώ στην Παλλήνη πολύ πριν καθιερωθεί το 1918 ο Άγιος Τρύφωνας σαν προστάτης και πολιούχος της πόλης μας!

Τα λείψανα είχε φέρει στην Παλλήνη ένας από τους πρώτους εφημέριους της

πόλης μας, ο π. Νικόλαος Λυμπεραίος από την Οδησσό της Ρωσίας. Ο αείμνηστος π. Νικόλαος Λυμπεραίος, του οποίου πολλές οικογένειες απογόνων υπάρχουν σήμερα στην Παλλήνη, ήταν εφημέριος σ' ένα χωριό της Άνδρου.

Κάποτε αποφάσισε να πάει στην πόλη της Οδησσού, που τότε ευημερούσε, για να ζητήσει την οικονομική ενίσχυση της ενορίας του από τους ομογενείς εφοπλιστές που κατήγοντο από την Άνδρο και ζούσαν σ' αυτή την πόλη της Ρωσίας.

Οι ομογενείς της Οδησσού έδωσαν στον π. Νικόλαο τα λείψανα του Αγίου Τρύφωνος. Όμως όταν ο π. Νικόλαος επέστρεψε στο νησί, μετά από πολύμηνη απουσία, βρήκε έναν άλλο εφημέριο να έχει καταλάβει τη θέση του.

Έτσι αποφάσισε να φύγει από την Άνδρο και ήλθε στην Παλλήνη, όπου και έγινε εφημέριος, φέρνοντας μαζί του και τα λείψανα του Αγίου τα οποία είχαν δωρίσει προσωπικά σ' αυτόν οι ομογενείς της Οδησσού.

Τα λείψανα φυλάχτηκαν με επιμέλεια και θρησκευτική ευλάβεια από την οικογένεια του γιου του ιερέα αειμνήστου Αντωνίου Λυμπεραίου για μισό περίπου αιώνα και όταν τελείωσε η κατασκευή του ναού του Αγίου Τρύφωνος παρεδόθησαν στον εφημέριο του ναού, π. Αντώνιο Δρακόπουλο, όπου και φυλάσσονται μέχρι σήμερα.

Και ένα νομοθετικό κενό

0 εορτασμός της μνήμης του Αγίου Τρύφωνος σαν πολιούχου αγίου της Παλλήνης δεν έχει κατοχυρωθεί νομοθετικά. Δεν έχει δηλαδή εκδοθεί Προεδρικό Διάταγμα που να εγκρίνει σχετική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου.

Επειδή αυτό δεν έχει γίνει, δεν είναι δυνατή και η πλήρης εφαρμογή της σχετικής εγκυκλίου του Υπουργείου Εσωτερικών που καθορίζει την ημέρα εορτασμού του πολιούχου αγίου σαν ημέρα γενικής αργίας της αντίστοιχης πόλης.

Κι έτσι την ημέρα του Αγίου Τρύφωνος οι Δημόσιες Υπηρεσίες, όπως η Νομαρχία, η Εφορεία κ.λπ. παραμένουν ανοικτές αλλά και οι Τράπεζες και τα εμπορικά καταστήματα και από την άλλη μεριά βέβαια, τυπικά είναι παράνομη η αργία των Δημοσίων Σχολείων, του Δήμου κ.λπ. όπως και η έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο του κονδυλίου για το σχετικό εορτασμό.

Είναι μια τυπική έλλειψη νομοθετικού πλαισίου που οφείλει ο Δήμος κάποτε να διορθώσει πολύ εύκολα. Και με την ευκαιρία αυτού του σημειώματος θα θέλαμε να πληροφορήσουμε όσους συμπολίτες μας το αγνοούν, ότι δεν υπάρχει στην Παλλήνη Ενορία Αγίου Τρύφωνος.

Υπάρχει μόνο, στο κέντρο της πόλης η Ενορία της Κοίμησης της Θεοτόκου, θα

πρέπει και αυτό να καλυφθεί νομοθετικά, (με Προεδρικό Διάταγμα), με κατάργηση αυτής της Ενορίας και δημιουργία νέας, Αγίου Τρύφωνος, με τα ίδια όρια.

Πηγή: neologosattikis.gr